

Тема: Координатна площина

Мета:

- *Навчальна:* пригадати та закріпити вивчений раніше матеріал з теми «Координатна площина»
- *Розвиваюча:* розвивати вміння стисло та грамотно висловлювати свої міркування та обґрунтовувати їхню правильність;
- *Виховна:* виховувати інтерес до вивчення точних наук;

Компетенції:

- математичні
- комунікативні

Тип уроку: засвоєння нових знань;

Обладнання: конспект, презентація, мультимедійне обладнання;

Хід уроку

I. Організаційний етап

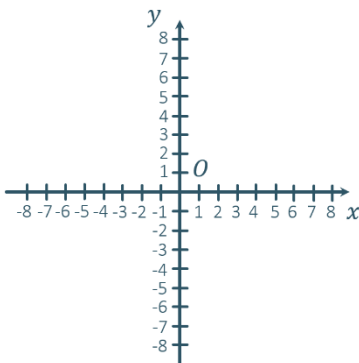
- Привітання
- Перевірка присутніх на уроці
- Налаштування на роботу

II. Актуалізація опорних знань

>> Пригадаємо матеріал 6 класу <<

// Координатна площина

- Пригадайте, як задати прямокутну декартову систему координат на площині

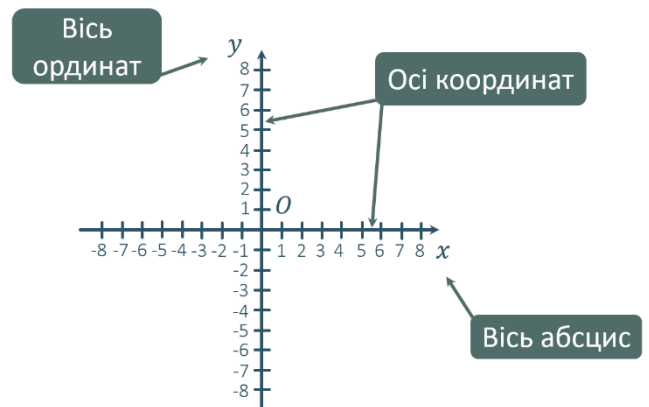
Щоб вказати розміщення точки на площині, необхідно задати дві взаємно перпендикулярні координатні прямі, які матимуть рівні одиничні відрізки і їх початки відліку будуть збігатися. Одна координатна пряма буде задавати напрямок праворуч-ліворуч, інша – вгору-вниз.

- Назвіть осі координат

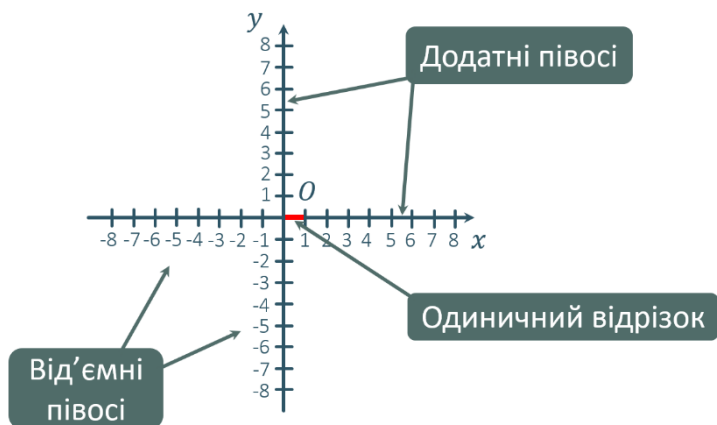
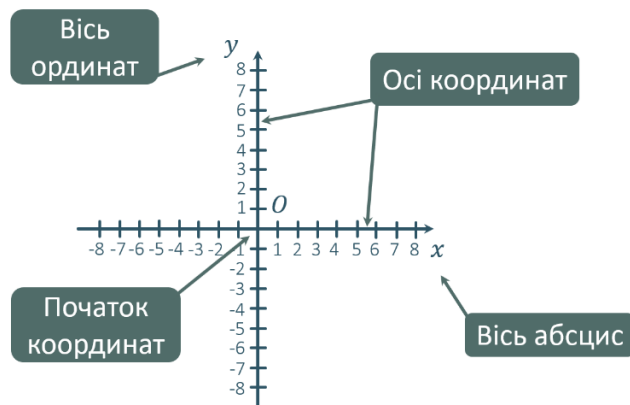
Дві перпендикулярні координатні прямі – це осі координат.

- Як ви називаєте вісь x ? Вісь y ?

Вісь x – це вісь абсцис, вісь y – вісь ординат.

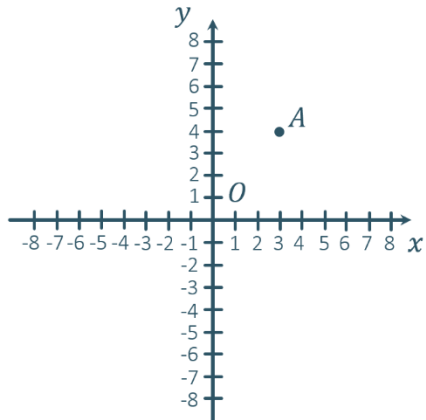
- Що є початком координат?
(Спільний початок відріку координатних прямих)

- Поясніть, що таке одиничний відрізок?
/Відрізок, що відповідає числу 1/

Щойно ми задали прямокутну систему координат.

Координатна площина – це площина, на якій задано прямокутну систему координат.

- Як знайти координати точки A?

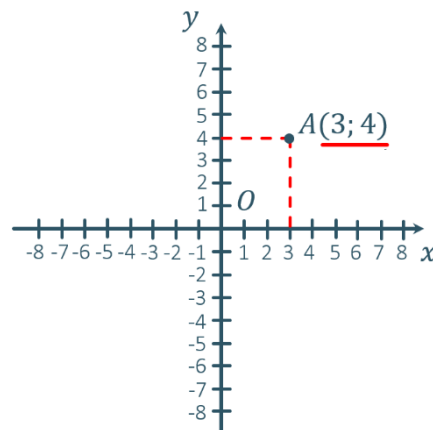
Щоб знайти координати точки A необхідно через цю точку провести пряму, паралельну осі y, і пряму, паралельну осі x, до перетину цими прямими осей x і y в точках A_x і A_y відповідно.

Наприклад:

Абсциса точки A: $x_A = 3$

Ордината точки A: $y_A = 4$

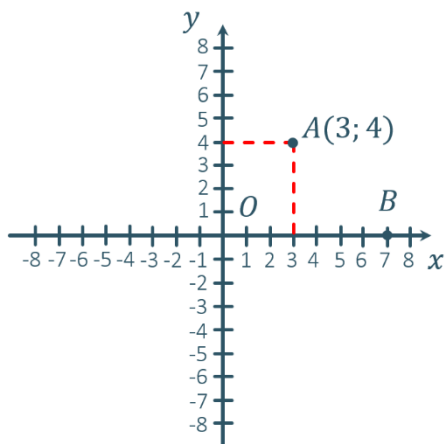
Першою координатною прямою вважають горизонтальну, другою – вертикальну. Так як

перша координатна пряма – вісь абсцис, то записуючи координати на першому місці записуємо абсцису.

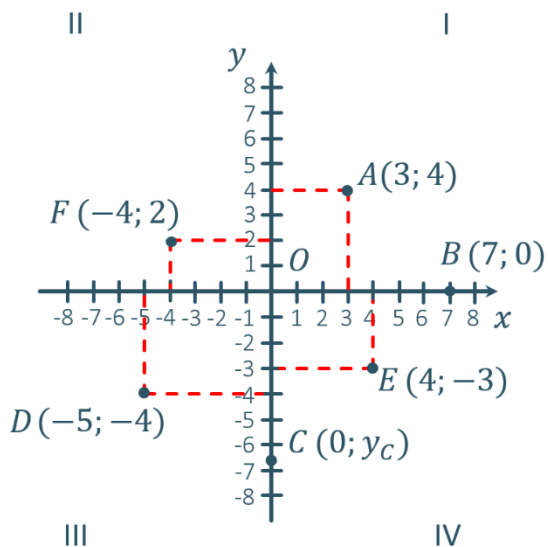
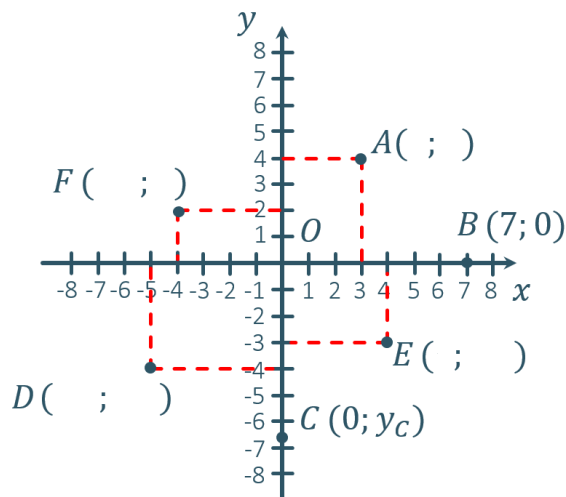
Координати точки A : $A(3; 4)$

//Координатні чверті

- Назвіть координати точки B
 $B(7; 0)$
- В яких випадках абсциса або ордината точки дорівнює нулю?
Якщо точка лежить на осі абсцис, то її ордината дорівнює нулю, і навпаки.

➤ Назвіть координати точок

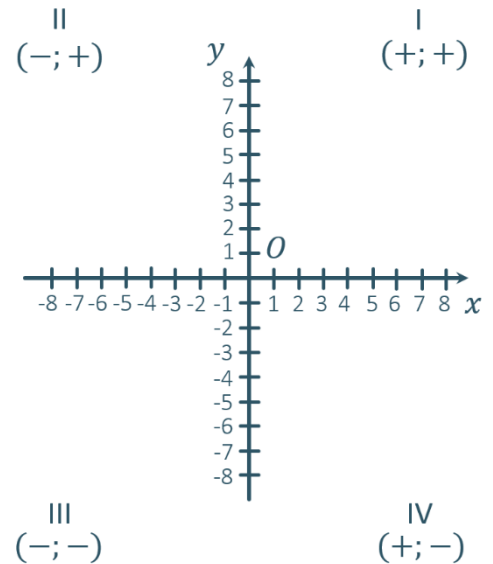

Осі координат ділять площину на чотири частини – *координатні чверті*.

- Чи можуть у межах однієї координатної чверті змінюватися знаки координат?

У межах однієї координатної чверті знаки кожної з координат не змінюються

- Назвіть координати початку координат $O(0; 0)$

// Цікаво // Де використовують координати

Під час графічного подання на екрані комп'ютера.

Положення будь-якої точки на поверхні Землі визначається двома координатами: географічною широтою та географічною довготою.

- Наведіть власні приклади, де ще можуть використовувати координати
Наприклад, в медицині, на координатних верстатах, квадрокоптерах, гра в шахи і т.д.

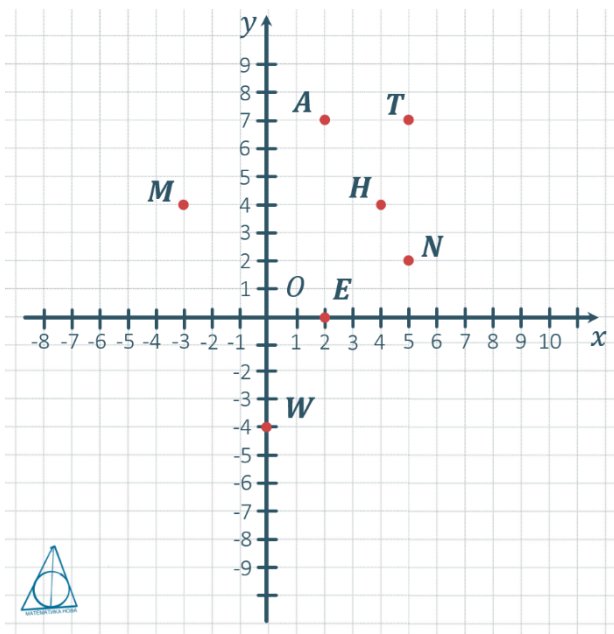

III. Розв'язування завдань

№1

1. Побудуйте координатну площину і позначте точки $M(-3; 4)$, $A(2; 7)$; $T(5; 7)$, $H(4; 4)$, $N(5; 2)$, $E(2; 0)$, $W(0, -4)$
2. Які точки мають однакові абсциси?
3. Які точки мають однакові ординати?
4. Які точки належать осі абсцис?
5. Які точки належать осі ординат?
6. Якій координатній чверті належать точки H, M, E ?

Розв'язання:

2. A і E ;
3. A і T ; M і H
4. E
5. W
6. H – I чверть; M – II чверть; E – належить осі абсцис;

// Усно

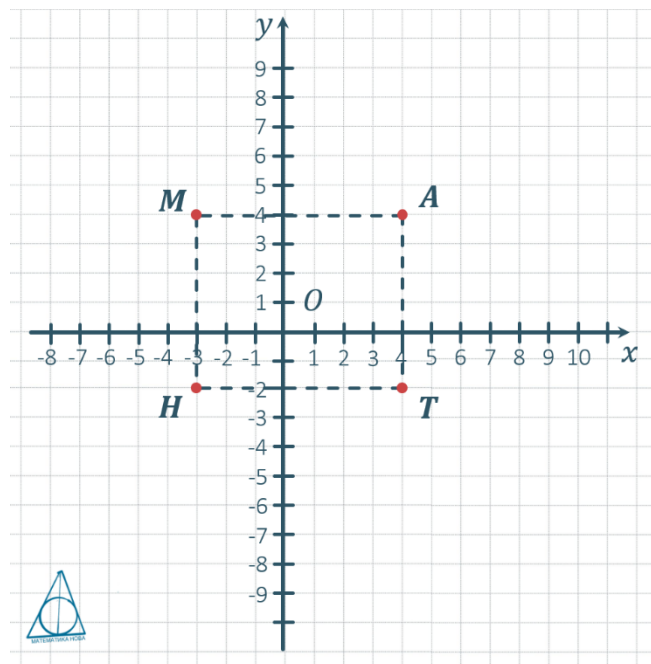
1. Знайдіть координати проєкцій точки $A(7; -4)$ на координатні осі.
2. Не виконуючи побудови, укажіть, яким чвертям належать точки $A(-3; 8)$, $B(5; -4)$, $C(2; 2)$; $D(-1; -2)$

Розв'язання:

1. $(7; 0)$ – координати осі основи перпендикуляра, що проведений з точки A до осі абсцис
 $(0; -4)$ – координата осі основи перпендикуляра, що проведений з точки A до осі ординат;
2. $A(-3; 8)$ – II чверть;
 $B(5; -4)$ – IV чверть;
 $C(2; 2)$ – I чверть;
 $D(-1; -2)$ – III чверть;

№3

Сторони прямокутника $MATH$ паралельні осям координат, $M(-3; 4)$, $T(4; -2)$. Знайдіть координати вершин A і H прямокутника.

Розв'язання:

Так як сторона MA паралельна осі абсцис, то ординати точок M і A – однакові.

Так як сторона TA паралельна осі ординат, то абсциси точок A і T – однакові.

Отже, $A(4; 4)$

Аналогічно знаходимо координати точки $H(-3; 2)$

Відповідь: $A(4; 4)$; $(-3; 1)$

№4

Що можна сказати про координати точки A , якщо вона належить бісектрисі:

- 1) Першого координатного кута;
- 2) Другого координатного кута;

Розв'язання:

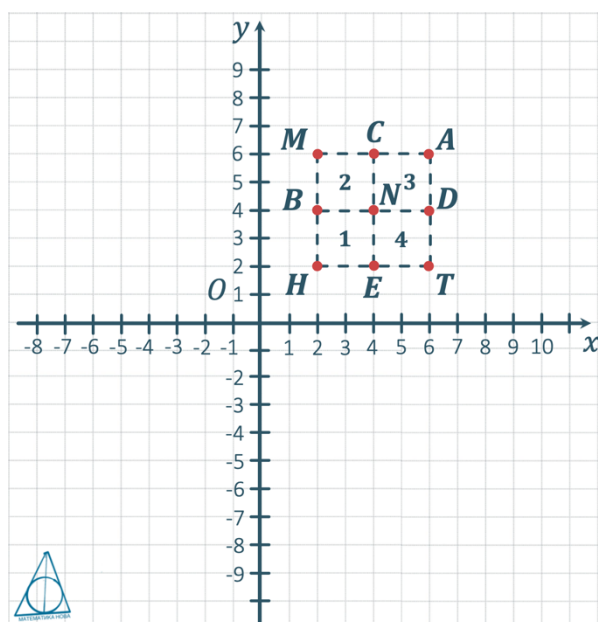
- 1) Абсциса точки A дорівнює ординаті точки A ;
- 2) Координати точки A протилежні за значенням – абсциса від'ємна, ордината додатна;

- 1) Знайдіть відстані від точок $M(4; 2)$, $N(-7; 3)$ до координатних осей
- 2) Зробіть узагальнення щодо відстаней від точки $A(x; y)$ до координатних осей

Розв'язання:

- 1) Відстань від точки M до осі абсцис – 4 одиничних відрізки, до осі ординат – 2 одиничних відрізки;
Відстань від точки N до осі абсцис – 7 одиничних відрізків, до осі ординат – 3 одиничних відрізки;
- 2) Відстань від точки $A(x; y)$ до осі абсцис – $|x|$ одиничних відрізків, до осі ординат – $|y|$ одиничних відрізків;

Сторона квадрата дорівнює 2 одиниці, а його сторони паралельні осям координат. Знайдіть координати вершин квадрата, якщо одна з його вершин має координати $N(4; 4)$. Розгляньте всі можливі випадки.

Розв'язання:

1. Випадок: $B(2; 4)$, $N(4; 4)$, $E(4; 2)$, $H(2; 2)$
2. Випадок: $M(2; 6)$, $C(4; 6)$, $N(4; 4)$, $B(2; 4)$
3. Випадок: $C(4; 6)$, $A(6; 6)$, $D(6; 4)$, $N(4; 4)$
4. Випадок: $N(4; 4)$, $D(6; 4)$, $T(6; 2)$, $E(4; 2)$

IV. Підсумок уроку

- Як побудувати прямокутну систему координат на площині?
- Як називаються осі координат? Точку їх перетину?
- Як визначити координати точки в прямокутній системі координат?
- Яку особливість мають точки, що лежать на осях координат?
- На скільки координатних чвертей розбивають площину координатні осі? Назвіть знаки координат точок у кожній з них
- Чи може точка не належати жодній координатній чверті? Якщо так, то наведіть приклади

V. Домашнє завдання

Опрацювати §1

Виконати № 13, 15, 18